

કન્યા વિકચની
કૂરતા.

એ અંકી Reg

નાટકનાં ગાયનો.

1923 ————— 13 9

દેખા

1923

લક્ષ્મીદાસ પરમાણુદાસ ભૂતા

રાજ્યસાકર.

હેઠાણ—ખેતવાડી એક્ટ્રિસ રાક
બહરી યાજ નં. ૨, ત્રીજે ઘરે રમ નં. ૪૪

કુ'બઈ-૪.

અન્યકાલે-૪

ક્રીમત
પાંચે જાના

૨૦૭૦૪

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૭૦૪ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ કવિ. પિંડ. ૫૦૦૧ કૃત્ત.

વિષય

ૐ
મનુષ્ય યત્ન-ઇશ્વર કૃપા. શ્રી સત્ય મેવ જયતે
—❁:૦:❁—

કન્યા વિક્રયની ફૂરતા. નાટકનાં ગાયનો.

પ્રકાશક—

લેખક—લક્ષ્મીદાસ પરમાણ્વદાસ ભુતા.
રાબુલાકર.

(અગાઉ છપાએલી ચોપડી કુલ્લે ૫૪૦૦૦)
આવૃત્તિ ૧૮ મી.] [પ્રત ૫૦૦૦.
સંવત ૧૯૭૯ નાગ્બીમ જેઠ વદી ૭ ગુરવાર: મુ'બઈ.]

મુદ્રક—પ્રભાશંકર જયશંકર પાઠક.
પુરંદરે પાઠક પ્રીટીંગ પ્રેસ, ૩ ઠાકુરદ્વારરોડ મુ'બઈ.

કીંમત પાંચ આના.

ગ્રામીણ વિદ્યાળીક ગ્રંથાલય
અમદાવાદ

૧૦ ૭૦૪

આ પુસ્તકની માલીકી સન ૧૮૬૭ ના રથમા
એક્ટ મુજબ નોંધાવેલી છે, માટે ગ્રંથકર્તાની રજા
સીવાય આ પુસ્તક અગર તેનો કોઈપણ ભાગ કોઈએ
ક્યાંઈ પણ છાપવો, છપાવવો, અથવા લખાવવો નહીં.

લેખક:—લક્ષ્મીદાસ પરમાણુદાસ જુના

રાણુલાકર.



શ્રી કન્યાવિક્રય નિષેધક સમાજનું લગલગ ચૌદ વર્ષથી મુંબાઈમાં લક્ષાધિપતિ શેઠ વલ્લભદાસ જમનાદાસના ઉદાર આશ્રય તળે સ્થાપન કરવામાં આવેલ છે. અને ભોજરાજ તથા કવિ કાલિદાસના વખતમાં ધર્મનાં નાટકો પ્રજાને મક્ત બતાવી પ્રજાને બોધ આપવામાં આવતો હતો, તે મુજબ આ કળીયુગના જમાનામાં સમાજ તરફથી “કન્યાવિક્રયની કૂરતા” નામનું નાટક પ્રજાને તદ્દન મક્ત બતાવીને બોધ આપવામાં આવે છે, તેમાં—

ભાવનગરના લોકપ્રિય દિવાન સાહેબ ઝાનરેબલ
સર પ્રભાશંકર દલપતરામ પટ્ટણી.
માધવભાગવાળા કપોળ જ્ઞાતિના નગરશેઠ
સર જગમોહનદાસ વરજીવનદાસ.
ભાટીયા જ્ઞાતિના અગ્રેસર ગણુતા
ગોપ્રાહણ્ય પ્રતિષ્ઠાળ સ્વ. શેઠ મોરારજી વેલજી.
મૈત્રેયેટ રાવભહાદુર યુનીલાલ હરિલાલ સેતલવડ.
ગુજરાત સીમંડળનાં પ્રમુખ સ્વૉ જમનાબાઈ નગીનદાસ
સક્કઈ.

રાવળહાદુર બચ્છરાજજી જમનાલાલ.

ડૉક્ટર પોપટરામ પ્રભુરામ એલ. એમ. એન્ડ એસ.

વિશ્વનાથ પ્રભુરામ ઍરીસ્ટર ઍટ લૉ.

બુનાગઢના ચીફ રેવન્યુ ઓફીસર રાવળહાદુર કેશવલાલ
ગિરધરભાઈ. (હાલ ભાવનગર.)

ઝવેરી કાનજી માલજી.

ભાવનગરના માજી હીવાન સાહેબ વિકૂલદાસ શામળદાસન.

પુત્ર ભુપતરાયભાઈ.

ભાવનગરના નગરશેઠ પ્રભુદાસ ભગવાનદાસ.

મહુવાના નગરશેઠ વજીરાજભાઈ ત્ર્યંબકભાઈ.

મુલજી જેઠા મારફીટમાં શેઠ વલ્લભદાસ ચત્રભુજ શીવજી.

ભાતખજારમાં શેઠ કેશવજી મેઘજી.

દાણાખંદરમાં શેઠ ધારશી ભાઈ.

કરીયાણા બજારમાં સ્વ. શેઠ વનમાળી જેઠાભાઈ.

ભાવનગર સ્ટેટના રેવન્યુ ઓફિસર કમિશનર હોરમજીશા શેઠ

ભાવનગર સ્ટેટના ડેપુટી એક્સચેન્જ ઇન્સ્પેક્ટર નરસિંહ-

મસાદ રેવાશંકર અંબારીઆ.

ખોટાદના વહીવટદાર હર્ષિમતરાય પરમાનંદદાસ.

મહુવાના ન્યાયાધીશ જીવરાજભાઈ.

કુતીઆણાના ન્યાયાધીશ ચતુરભાઈ ભાઈલાલ.

કુતીઆણાના વહીવટદાર પ્રેમચંદભાઈ જ્યેષ્ઠભાઈ.

વિગેરે વિગેરે

કેળવણી પામેલા અનેક ગૃહસ્થોના પ્રમુખપણાનીચે અત્યાર
સુધીમાં (૧૩૬) મેળાવણ કરી મુંબઈ નગરીના લક્ષાધિપતિ
ગૃહસ્થોની મદદથી બે લાખ ઉપરાંત માણસોને આ નાટક તદ્દન

મફત બતાવવામાં આવ્યું છે. એ ઉપરાંત ભાવનગર, જુનાગઢ, વથલી (સોરઠ), કુતીઆણા, કુંડલા, દામનગર, અમરેલી, બોટાદ, પાલીતાણા, મહુવા વિગેરે વિગેરે સ્થળોમાં મુસાફરી કરી કાઠી-આવાડની પ્રબળ પશુ આ નાટક મફત બતાવવામાં આવ્યું છે.

દરેક શહેરમાં અમલદાર વર્ગ તથા પ્રતિષ્ઠિત ગૃહસ્થો ઉત્સાહપૂર્વક આ નાટક જોવા આવવા માટે પોતાની માનવંતી હાજરી આપીને આ નાટકને માટે ઘણા સારા અભિપ્રાયો દર્શાવે છે. આ નાટક કાઠીઆવાડની પ્રબળ અત્યંત પ્રિય થઈ પડ્યું છે. અને દરેક શહેરોમાં અત્યંત માનની દૃષ્ટિએ પુરૂષો સ્ત્રીઓ અને બાળકો આ નાટક જોવાનો લાલ લે છે. આ નાટકમાં કન્યાનો બાપ દસ હજાર રૂપીઆ લઈને પોતાની પુત્રીનાં સાઠ વરસના ડોસાની સાથે લગ્ન કરવા તૈયાર થાય છે. મરજીને કિનારે પહોંચેલા સાઠ વરસના ડોસાની સાથે લલિતા નામની કન્યા નહિ પરણવાની હઠ લે છે. અને પરિણામે લગ્ન મંડપમાં મર્યાદા તોડીને કન્યા કહે છે કે “ ચિતાજી આ સાઠ વરસનો ડોસો મારો બાપ થાય છે ” વિગેરે. એવા અનેક ત્રાસદાયક શબ્દો કહેવા છતાં તેનો બાપ માનતો નથી. એવટે કન્યાનો બચાવ થતાં કન્યા ધર્મસંકટમાં આવી પડે છે. આ સમયનો પત્થરના જેવા હૃદયને પણ પીગળાવી નાખે તેવો અત્યંત કંટાળાજનક દેખાવ જોતાં પ્રેક્ષકોમાંથી કેટલાંએક સ્ત્રીપુરૂષો પોતાની દીકરીના પૈસા નહિ લેવાની અને પુત્રીને યોગ્ય પતિ સાથે પરણાવવાની દૃઢ પ્રતિજ્ઞાઓ ધારણ કરે છે. નાટક જેવી સંસ્થાથી પ્રબળ વર્ગને આટલો વૈરાગ્ય ઉત્પન્ન કરાવવો એ કાંઈ ઓછી આનંદની વાત નથી.

કાઠીઆવાડની મુસાફરીનો આ અનુભવ મેળવ્યા પછી પ્રબળ વર્ગને તદ્દન મફત નાટક બતાવી બોધ આપવાનો ભગીરથ ચત્ત

કંઈક અંશે સફળ થયો છે એમ લેખક માને છે. અને કચ્છ ગુજરાત તથા કાઠીઆવાડના જે જે શહેરોમાં ક-ચાવિક્રયનો ધમ-ધોકાર વેપાર ચાલે છે, તેમજ હજારો રૂપીઆના હિસાબે દીકરી-ઓનાં વેચાણ થાય છે, તેવા શહેરોમાં આ નાટક લજવી બતાવ-વાની લેખક ઘણી ઉમેદ રાખે છે. આ નાટક પ્રજાવર્ગને બતાવી ફક્ત બોધ આપવો એ લેખકનો મુખ્ય હેતુ છે. અને એ હેતુ પાર પાડવા જોઈતા અર્થની સંપૂર્ણ રીતે સગવડતા જાળવવા માટે પ્રજા તરફથી પ્રાધવેટ મદદ મેળવવામાં આવે છે, પણ નાટક જોવા પધારેલા પ્રેક્ષકો પાસેથી મદદ મેળવવા લેશ માત્ર પણ કોશીશ કરવામાં આવતી નથી.

મુંબઈમાં આ નાટક પ્રેક્ષક વર્ગ પાસેથી ગાયનની ચોપડીની કીંમત લઈને મફત બતાવવામાં આવે છે, અને કાઠીઆવાડમાં ટીકીટનો ચાર્જ ફક્ત એક પૈસો રાખીને આ નાટક બતાવ-વામાં આવે છે.

મુંબઈની પ્રજાને આ પ્રમાણે થોડાક વખત સુધી નાટક બતાવીને આ સમાજ કાઠીઆવાડની મુસાફરી કરવા ઉપડી જશે.



ભાવનગરના લોકપ્રિય દિવાન સાહેબ આનંદેબલ
સર પ્રભાશંકર દલપતરામ પટણી
 સાહેબે કન્યાવિક્રયની કૂરતા નાટકને માટે આપેલો
વ્યાખ્યાની દંન્સાફ.

પટણી સાહેબનું ભાષણ.

ગૃહસ્થો અને બાનુઓ,

“ આ દાદીના ઘોળા વાળ થયા તેની અંદર મેં ઘણી વખત નાટક જોવામાં હાજરો આપી હશે. પણ નાટકશાળામાં સ્ટેજના તખ્તા ઉપર આવી નાટક સંબંધી ભાષણ કરવાને વખત આવ્યો હોય તો આજના ખેલના લેખક મી. ભુતાને માટે મારી આખી જીંદગીમાં આ પહેલોજ છે. આજના કન્યાવિક્રય નાટકના પદોટનું બંધારણ હિંદુ સંસારને માટે અતિ ઉપયોગી છે. વળી આખા ખેલમાં કન્યાવિક્રય કરનારને બોધ આપવાના શબ્દો શિવાય બીજું કંઈ પણ બતાવવામાં આવ્યું નથી. તેમાં કન્યાવિક્રય નિષેધક “પ્રાણલાલ”નો પાટો ભજવી બતાવવાની મી. ભુતાની મહેનત તથા કન્યાવિક્રયના દુઃખમાં રીબાટી કન્યાનું કર્ણભાજનક દુઃખદશનની જોનાર માણસને ઘણીજ અસર થાય છે. બીજા અંકમાં ફ્રાંસીને સીન ભજવાય છે, તે સીન પ્રેક્ષકોનું ધ્યાન ખેંચે છે. આ સીન જોતાં મારું પોતાનું હૃદય ભરાઈ આવ્યું હતું. આ પ્રમાણે બીજા પ્રેક્ષકોનું હૃદય ભરાઈ આવતું હશે. તેમાં કંઈ પણ નવાઈ જેવું નથી. હાલમાં બીજી નાટક કંપનીઓ પોતાના ધંધા રાજગાર તરીકે નાટકો ભજવે છે, તો તે નાટકોની લાઈનમાં આજનું કન્યાવિક્રયનું નાટક કોઈ પણ રીતે સુકી શકાય તેવું નથી,

એટલે તે નાટક અને આજના નાટકને જમીન અને આસમાન જેટલો તફાવત રહેલો છે. આજનું કન્યાવિક્રયનું નાટક સ્ત્રીવર્ગ તથા બાળકોને જોવાથી કંઈ પણ જાતની ખરાબ અસર થાય તેમ માડું માનવું નથી; માટે દરેક કુટુંબે આ ખાસ ખેલ જોવા આવવાની તસ્દી લેવી, અને લેખકને બનતું ઉત્તેજન આપવું એવી મારી ભલામણ છે. હું જોઈને અજબ થાઉં છું કે ભાડાની સીન-સીનેરીમાં ખેલ ભજવી બતાવી સેંકડો રૂપીઆનો ખર્ચ લોગવી હજારો માણસોને મફત નાટક બતાવી બોધ આપવાનો મહા પ્રયાસ મી. ભુતાએ પોતાની નાની ઉંમરમાં જે ઉપાડી લીધો છે તેને માટે ખરેખર જેટલા ધન્યવાદ અપાય તેટલા ઓછા છે. ”

માધવબાગવાળા શેઠ જગમોહનદાસ વરજીવનદાસની

“કન્યાવિક્રયની કૂરતા”નો ખેલ જોવા આવવા માટે થએલી

ઉત્સાહપૂર્વક માનવંતી હાજરી.

કપોળ જ્ઞાતિના નગરશેઠ સર જગમોહનદાસ

વરજીવનદાસનું લાખણ.

“આજનું કન્યાવિક્રયનું નાટક જોવા મી. ભુતાના આમં-ત્રણથી હું આવેલો છું. નાટક ભજવવું શરૂ નહોતું થયું ત્યાં સુધી મને એવો ખિલકુલ ખ્યાલ નહોતો કે આ નાટક એટલે દરજ્જે ઘણું જ સરસ રીતે ભજવાતું હશે; પણ જ્યારે હું નાટક પુરેપૂરું જોઉં છું, અને દેખાવ તથા પ્લોટનું આંતરીક અવલોકન કરું છું, ત્યારે ખરેખર હું ઘણું જ ખુશ થાઉં છું, અને હિમ્મતથી કહું છું કે જો આ નાટક કાઢીઆવાડની અજ્ઞાન પ્રજા સમક્ષ

જાનવાતું હોય તો આપણા હિંદુ સંસારમાં કન્યાવિક્રયનો જે
ઘાતકી રીવાજ ઉંડો જડ ઘાલી બેઠો છે તેમાંથી કાંઈક અંશે પણ
તે નાશ થયા શિવાય રહેશે નહિ.

આજનું કન્યાવિક્રયનું નાટક જોવાથી ખરેખર હું બહુજ
ખુશી થએલો છું; અને તે ખુશાલીના શબ્દો વચ્ચે મારા કપોળ
આગેવાન બન્ધુઓને હું અંતઃકરણપૂર્વક ભલામણ કરું છું કે હવે
પછી કપોળ જ્ઞાતિનો એક જનરલ મેળાવડો કરવો અને તેમાં મ્હોટી
સારી રકમ ભેગી કરી મી. ભુતાને અર્પણ કરવી; કે જેથી કરીને
તેના ઉત્સાહમાં વધારો થાય અને સમાજ તરફનું કામકાજ સારી
રીતે બબલી શકે.

આજના મેળાવડામાં મારા તરફથી મી. ભુતાને એકસો એક
(૧૦૧) રૂપીઆ ઇનામ તરીકે આપું છું, અને તેના પ્રયાસને
માટે લાગણીપૂર્વક ધન્યવાદ આપીને પુષ્પહાર અર્પણ કરું છું.





એ નામનો—



૭૬ જ ત્હને કંઈક અંશે પ્રિય થયો હોય તોજ તું
આ નાટક જોવા પધારવાની તસ્દી લેજે. નાટક પુરેપૂરું
જોઈ વિચાર કરજે, વિચાર કરી અનેક વિચારોના
વમળોમાં ત્હારા મસ્તકને લમાવી દઈ તેમાંથી જન્મ
પામણી અનેક કલ્પનાઓ અને તે કલ્પનાઓનો
સાર તેમજ તારા સાચા ખોટા મિત્રોનો, સ્વાર્થી

સગાંઓનો, દુનિઆમાં ફક્ત ઓળખાણ તરીકે દાવા રાખનારા
મનુષ્યનો, સમગ્ર સર્વનો તેમજ આખા બ્રહ્માંડનો સારસાંકર્ય
કરી તેમાંથી ત્હને જે સત્ય લાગે તે બ્યાજળી માની આ નાટકના
લેખકને માટે દુનીઆની દૃષ્ટિમાં બ્યાજળી લાગે તેવી આ લેખકની
ચોગ્ય કઠર કરજે. અને આ નાટકના પ્રત્યક્ષ અવલોકનથી થતા
ફાયદા અથવા ગેરફાયદા જો ત્હને કુરસદ મળે અને લખવાની

મધ્યા થાય તો લેખકને શિરનામે લખી મોકલજો એટલે ત્હારા લખાણને હું ઉપકાર સહિત અત્યંત માનની દૃષ્ટિથી વધાવી લઈશ.

વાંચનાર !

તું પરણેલી સ્ત્રી હો અથવા તો પુરૂષ હો, કુંવારી કન્યા હો અથવા તો વિદ્યાર્થી હો; રંક, શ્રીમાન, અજ્ઞાન, વિદ્વાન કોઇપણ જ્ઞાતિ હો તેની સાથે મ્હારે કશો પણ સંબંધ નથી. પણ ત્હને આ નાટકમાંથી તથા ત્હારી સર્ગ શક્તિએ મેળવેલા શુભ સારમાંથી ત્હને ત્હારા માટે-ત્હારા કુટુંબીઓને માટે, ત્હારી જીંદગીની સાફ-દૃષ્ટાને માટે કોઇ પણ વખત કોઇ પણ પ્રમાણીક વાક્યનું એક અલ્પ દૃષ્ટાંત પણ ત્હને મદદરૂપ થઈ પડશે તોજ લેખકના તન મનનો અનહદ લોગ અને ત્હને આ નાટક જોવા આવવા માટે પડેલો પરિશ્રમ સફળ થયો સમજશે. એજ, બાકી હાલ તો લેખકને માટે—

(લેખકના હૃદય ઉદ્ગાર.)

- “ અસાર સંસારના સાગરે વૃથા ડુબતું નાવ આજે.
- “ હુલાંચ કર્મના પ્રવાસે, ડુબ્યું તરતું નાવ આજે.
- “ સદ્ભાવ્ય ચિત્તના સંસ્કારે, વિકારવામાં વહેરાયો.
- “ શુન્ય સૃષ્ટિના અન્ધકારે, શુષ્ક શ્રમ સફળ કહેવાયો.

ઉપરાંત.

“ સોનું સમજી સંગ કર્યો, કર્મે નિવડ્યું કથીર.

પણ

“ શાન્તી રાખી સાચવ્યું, નિકળ્યું કંચન હીર.

તો પણ વાંચનાર ત્હારા માટે.

- “ગન્ધ ગ્રહી જે ઉર મહીં, વા ’યે વહી નવ જાય.
 “સ્થૂળ ને સૂક્ષ્મ જ્ઞાનથી, દીર્ઘ દૃષ્ટિ દેવાય.
 “ધ્યાન ધ્યાન ને સાનમાં, સઉ સમજી શકાય.
 “વિદ્વાનો મન કંઈ નહીં, અઢંગીઓ અથડાય.
 “અથડાઈ અથડાય છે, તહાય ન આવે પાર.
 “અજ્ઞાનના અન્ધકારમાં, વિક્ષણ ગોથાં ખાય.
 “અનુભવે અનુભવ મળે, એ તો સરળ મનાય.
 “પરોક્ષ અનુભવ સિદ્ધ કરે, એજ મનુષ્ય ગણાય.
 “બાકી તો સર્વ નામનાં, મનુષ્ય કહેવાતાં ફરે.
 “મુખ ને દુઃખના ત્રાજવામાં, ત્રાણાતાં આયુષ્ય ચરે.
 એથી વધારે શું લખવું !

લી૦ શુભેચ્છક,

લેખક-લક્ષ્મીદાસ પરમાણ્વંદાસ ભુલા.



મુખ્ય પાત્રોનાં નામ.

પુરુષ વર્ગ.

જગો દેઢી—કન્યાવિક્રય કરનાર, એટલે દીકરીનું વેચાણ કરવામાં પહેલે નંબરે હુશીઆર.

પ્રાણુલાલ—જગા દેઢીનો પુત્ર અને કન્યાવિક્રયનો નિષેધક.

સૌભાગ્યચંદ્ર—પ્રાણુલાલનો બાળમિત્ર, લલિતાનો પતિ, અને એક લક્ષ્યાધિપતિ ગૃહસ્થનો પુત્ર.

બુઢા વર—સાઠ વરસની ઉંમરે લગ્ન કરવાની કનિષ્ઠ ઇચ્છા રાખનાર.

અણુવર—બુઢાવરની સાથે જાનમાં આવેલા જાનઘંઆ મંડળમાં સૌથી અગ્રેસર.

ગાર ગાવરધન—કુંવારી કન્યાઓનું ગમે તેવા વરની સાથે વેશવાળ કરાવી આપનાર કૃતમ્ની-લાલચુ-હલાલ.

જડજ સાહેબ—હાઇકોર્ટમાં ધર્મ આસન પરની પવિત્ર જગ્યા પર બિરાજનાર.

જેલર—જેલ ખાતાના ઉપરી અધિકારી સાહેબ.

દેશીમંડળ—કન્યાવિક્રય નિષેધક પ્રાણુલાલ પ્રત્યે દીલસોજી બતાવનાર.

સીપાઇઓ—જેલ ખાતાના, હાઇકોર્ટના, વીગેરે પરચુરણ પોલીસ.

જાનઘંઆ—જાનમાં આવનાર ગૃહસ્થો.

સ્રી વર્ગ.

હરખ—જગા ઢેલીની સ્રી.

લલિતા—જગા ઢેલીની પુત્રી. પાછળથી સૌભાગ્યચંદ્રની સ્રી.

લક્ષ્મી—સૌભાગ્યચંદ્રની બહેન, અને પ્રાણુલાલની સ્રી.

સ્રી મંડળ—લલિતા પ્રત્યે માનની દૃષ્ટિથી. અવલોકન કરનાર.

શ્રીનીતિ દેવી—પ્રાણુલાલ ઉપર પૂર્ણ પ્રસન્ન થએલી.

જનડીઓ—જનમાં આવનારી સ્રીઓ.



કન્યાવિક્રયની ફૂરતા

નાટકનાં ગાયનો.



પહેલો અંક.



નાટકનો પ્રારંભ.

ઈશ્વરની સ્તુતિ.

મંગળાચરણ.

(૧)

હીન હયાળ હીનાનાથ સકળ અકળ વિશ્વનાથ,
કષ્ટ કાપી સુખ સ્થાપી, લક્ષ્મી જનોની ભીડ ભાંગી,
કન્યા વિક્રયનો નાશ કરવા, પ્રેક્ષકોને પ્રેરજે—હીન હયાળ.

નદી—

(૨)

આવો સખી આવો પ્રભુને કુલડે વધાવો,
કુલડે વધાવો પ્રભુને માતીડે મઢાવો—આવો.
આલો સખી આલો આજે નાટક ખતાવો,

(૧૬)

પ્રેક્ષક વર્ગોમાં નાટક બતાવો.
કન્યાવિક્રયનો નિષેધ કરાવો.
ભુલચુક માટોંમાંફી ચાહો.
સિંધુસુતાનો સેવક લેખક જણાવો.—આવો.

જગો ઢેઢી—

(૩)

દેશી માઇઓ દીકરીઓનું ધન હરજો,
હુંડી લેખીને નાણું વસુલ કરજો.....દેશી.
વગર મહેનતે ધન મળે, એવો આ વેપાર,
વગર જોખમની હુંડીઓ તુરતની શીકરાય;
એમ સમજીને હુંડી વસુલ કરજો.....દેશી.

લલિતા—

(૪)

સાહાય થાજો શ્રી મોરારી રે,
ઉરે ધરજો વિનંતિ આ મારી.
વિપતિ વિચારી દયા દીલ આણી
સફળ શ્રમ કરજો વનમાળી—સાહાય.
મુજ પિતાના હરામી પંજમાંથી
લેજો બચાવી ઉગારી
સાહાય થાજો વારે ચડજો
શ્રી ગોવિન્દ ગીરધારી—સાહાય.

લક્ષ્મી—

(૫)

જાઓ જાઓ છોડો છોડો ન છોડો ન કેડો દયો
નાંહી સતાવો,

(૧૭)

પ્રભાત થતાં વખત વીતી જશે વૃત્ત ભંગ થશે
પતિ પૂજનનો.
નહીં ગભરાવો, નહીં સતાવો, બેની મારી
શાને શરમાવો?
જાઓ, જાઓ.

લક્ષ્મી—

(૬)

સરસ નિરસ સુખ દુઃખ નવ ગણીને સંતોષ માની રહીએ છું. (૨)
સકળ શિરોમણિ મનહર મૂરતિ, નામ નારાયણ લઈએ છું.
સુવર્ણ પ્રભાતે નિજ પતિની, સેવા સદંતર કરીએ છું.
પૂર્ણ પ્રતાપી મન રાખીને સુખસાગરમાં તરીએ છું.
અલભ્ય ભક્તિ ને અખુદ શક્તિથી પતિનું મન રીજવીએ છું.
સમગ્ર સુખમાં અનંત દુઃખમાં, પતિને પ્રભુ સમ ગણીએ છું
તો ભવ સાગરમાં તરી જઈને મહા સતી કહેવાઈએ છું.

લક્ષ્મી—

(૭)

ઠહાલી લાગે છે મનહર મૂરતિ મુજ નાથનીરે,
મુજ આધારનીરે, મુજ શિરતાજનીરે—ઠહાલી.
તન મન ધન તમને અરપું છું
અરણ્યકમળની દાસી બનું છું.
સેવા સદંતર કરું મુંઢર મુજ શ્યામનીરે—ઠહાલી.
રામ પ્રત્યે સીતાની ભક્તિ
કૃષ્ણ પ્રત્યે રાધાની ભક્તિ
તેવી ભક્તિ કરું પ્રિયતમ પ્રિય પ્રાણનીરે—ઠહાલી.

(૧૮)

સફમી--

(૮)

જાગો જાગો તમે પ્રિય પ્રાણુ, જાગો જાગો તમે રે.
 નિદ્રાને ત્યાગો તમે પ્રિયનાથ, જાગો જાગો તમે રે.
 રજની ગઈ દિન આવી ઉભો છે ચંદ્ર થયો વળી શાન્ત,
 હળવે હળવે તારા થાતાએ, અસ્ત થયા પ્રિયનાથ.--જાગો.
 પ્રાતઃ થતાં ચંદ્રનંદન કેરાં, દર્શન કરવા સઉ કાજ
 તેમજ હૃદય કમળની આ દાસી. તલપે છે શિરતાજ--જાગો.

જગો ઢેઢી--

(૯)

દીકરીના પૈસા લેવા એ ભાઈ, વગર મહેનતની છે આ કમાઈ.
 સગાઈ વખતે પાંચ લેવા (૨)
 લગન વખતે બીજા લેવા (૨)
 દશ હજારનો મેળ પુરો થાય.....દીકરીના.
 એક દીકરી છે અત્યારે
 બીજી ત્રણ હોય તો ચાર થાએ
 ચાલીશ હજારની પુંજી કહેવાય.....દીકરીના.

જાનડીઓ--

(૧૦)

ડોસા વર તો પરણું પરણું થઈ રહ્યા રે
 વર તો આગ્યા છે લાડડીને ઘેર,
 વર તો ડગુ ડગુ કરી ચાલતા રે.
 વરની ઉમ્મર મોટી ને હોંશ ઘણી ઘણી રે,
 વરને ખાવી છે માંડવે જઈ ખાંડ,
 વર તો સોનાપુર ગામના ગરાસીઆરે....ડોસા.

પ્રાણલાલ—

(૧૧)

કન્યાવિક્રય કરનારો રે છતી આંખે અંધાપો લઇ

પુત્રીના પૈસા લેનારો.....રે છતી.

ખ્યારી પુત્રીનું સગપણ કરતાં ન સાડું નરસું ગણનારો.

મરણ કીનારે પહોંચેલા ડોસા સાથે ફેરા ફેરાવનારો...રે છતી.

માયાના મોહમાં મોહાઇ જઈને કસાર્ધનું કામ કરનારો

મઠાની સાથે મીઠાળ બાંધી બાળ રંડાપો ભેનારો...રે છતી.

લક્ષ્મી—

(૧૨)

પધારો પ્રીતે પ્રાણપતિ પ્રિય ખ્યારા

સિધાવો સુખે શ્યામ સલુણા સુખકારા...પધારો.

વહેલા વળજે વાલમ મારા

વિયોગી દાસી દીન દારા

સુખી રહેજો શાન્તી રાખી સ્વામી મારા...પધારો.

જનડીઓ—

(૧૩)

વરને પોંખો તમે વહુની માડી રે

આવ્યા તેને લ્યો તમે વધાવી રે

ધરડા વર ઉભા રહી થાકે રે

નથી ઉભું રહેવાતું તેનાથી રે

માટે જલદી આવો વહુની માડી રે

લાડકડા વરને સોંપો લાડી રે...વરને.

જગો દેહી—

૧૪

દેશી લાઈઓ રે તમે મારી માફક કરજો. (૨)

સગાઈ વખતે પાંચ લઈને બીજા લગનમાં લેજો,

એવી રીતે હજાર દશનો મેળ પુરો કરજો...દેશી.

હનુમાનને પ્રસન્ન કરીને દીકરી ચાર મેળવજો,

દશને હીસાએ હજાર ચાળીશની પાકી પુરાત કરજો...દેશી.

વાલકેશ્વરમાં બંગલો લાડે રાખી સુખે રહેજો,

દરરોજ સાંજે સાંજે ભાડાની મોટરમાં ફરજો...દેશી.
 તમામ રૂપીઆ લેગા કરીને જમે બેંકમાં કરજો,
 ભેદબેદ ત્યારે એક લખીને ફાડી ફાડી દેજો...દેશી.
 નશીબ જોગે બેંક આપણી હીવાળું જે કાઢે,
 કાળું મોઢું કરી કરીને પોકે પોકે રડજો...દેશી.

નાયકા—

(૧૫)

રસભીના રંગીલા છે નટવર કાન
 નટવર કાન, દીસે સુંદર શ્યામ,
 હું તો તમારી ખ્યાસી બની છું,
 તમે અમારા પ્રીતમ થયા છો
 પ્રીતમ ખ્યાસીની જોડી બની છે અપાર
 બની છે અપાર, શોભે અપરમપાર.....રસ ભીના.
 હું તો તમારી જોગણુ બની છું.
 તમે અમારા જોગી થયા છો,
 જોગી જોગણુના લોગી થઈ બન્યા છો અસાર,
 બન્યા છો અસાર, કયો ખારો છે સંસાર.....રસ ભીના.

સલિતા—

(૧૬)

શિરપર સંકટ પડ્યું છે અપાર, બંધુ જોવા આવજો,
 દુઃખી દુખીઆરી બેનનો દાઝ ઓલવવા તું દોહજો.
 દુષ્ટ પિતાના કૃત્ય અકૃત્યથી હું પીડાઉં છું,
 સાઠ વરસના ડોસાની સાથ લગ્નથી રીખાઉં છું.
 ઠંડાલી નાનકડી બેનનો ઠંડાલ ભાઈ તું ભુલી ગયો !
 જીંદગી મારી જોળે ગઈ, જન્મારો ધુળ થયો.

સલિતા—

૧૭

મુજને તજી નહીં જા, ઠંડાલા તું વીરા;
 બહેન મન વીરા, છે અમુલ્ય હીરા.

ટળવળતી મુઝી ચાલ્યો તું વીરા.....મુજને.
 દુષ્ટ પિતાથી હું અકળાઉં,
 વૃદ્ધ પતિના ભયથી મુંઝાઉં,
 તેમાંથી તું બચાવી દે વીરા.મુજને.

પ્રાણુલાલ—

૧૮

ઓ દુષ્ટ પિતા દીકરી વેચી ધન લેવું ધારમાં.
 હર્ષ ડોસાને તું રંડપો આપ ન કન્યા દાનમાં.
 તને રૂવે રૂવે કીડા પડશે,
 તારી છાતી પર જમડા ચડશે,
 ધગ ધગતે ખીલે ધાબડશે...ઓ દુષ્ટ.
 આ હરામી પછસો નહીં રહેશે,
 ઘરમાંથી ખાવાનું ટળશે,
 નખોદ જશે શ્રાપો મળશે...ઓ દુષ્ટ.
 ત્હારા હાથ પગોજ પડયા ભાંગી,
 જેથી ઘટ કમાણી આ ભગ્નિ,
 લે પાપી હવે મૃત્યુ માગી....ઓ દુષ્ટ.
 વિષ પાવું હતું ગળથુલીમાં,
 કે મરી નહી શીળી ઝોરીમાં,
 પણુ આ તો સંકટની સીમા...ઓ દુષ્ટ.

ભલિતા—

(૧૯)

હતી જે અતિ પ્રાણુથી પુત્રી પ્યારી,
 કરી દુઃખી તેને પછી શત્રુ ધારી;
 ખીડા તેની પેખી ઝરે અશ્રુ ધારા,
 તબે કૂર આ ચાલ ઓ દેશી મારા.

(૨)

નથી ભુત પીશાયણી એ બિચારી,
 નથી ખાપ દાદા હણી થઈ હત્યારી;

(૨૨)

કહો વાંક તેણે કર્યા જે તમારા ?
તને કૂર આ ચાલ ચો દેશી મારા.

(૩)

ઘણાં દુઃખથી તે તજે અન્ન પાણી,
ગયાં રૂપ ને રંગ અંગે સુકાણી,
તથાપી કરો દુઃખમાં કાં વધારા ?
તને કૂર આ ચાલ ચો દેશી મારા.

(૪)

પછી દુઃખ જ્યારે શકે ના ખમાઈ,
પડે કુપમાં કાં મરે વિષ ખાઈ;
હણી નિજ પુત્રી બન્યા છે હત્યારા,
તને કૂર આ ચાલ ચો દેશી મારા.

(૫)

જીવ્યો મુખતા કેવી આ દેશી લોકો ?
રડો દુઃખતી આંખમાં મારી ઝાંઝો !
કહો કેમ આવે પછી દુઃખ આરા ?
તને કૂર આ ચાલ ચો દેશી મારા.

લલિતા—

૨૦

લખ્યા જે લેખ લલાટે રે, નહીં મિથ્યા થશે રે.
સૂર્યવંશી સત્યવાદી હરિશ્ચંદ્ર ગણાય,
નીચ થેર મજૂરી કરતાં પાપી પેટ ભરાય.
વિધીની કૃતિ ગતિ ન કળાય (૨) લખ્યા.
પૂર્ણ પ્રતાપી પુણ્યશાળી પાંડવો કહેવાય,
ભાગ્ય હીને રાજ તજીને જંગલ ગોથાં ખાય...વીધી.
મન ધારે કે હું કરું ને કરવાવાળો કોઈ
આદર્યા અધવચ રહે ને પ્રભુ કરે તે થાય....લખ્યા.

પ્રાણુલાલ—

(૨૧)

ભાગ્ય વિનાના ભૂષતિ, કદી નહીં લક્ષ્મી થવાયજી,
કર્મ વિનાના કર્મ ઉદય, કહો કયાંથી થવાયજી !
મોહ રે છોડી દે ંહાલી લક્ષ્મી તું.

સંસારમાં સુખી કોઈ નથી, દુનીઆ દુઃખમાં રીખાયજી,
સાચું સુખ છે સ્વર્ગમાં જોથી જન્મળ ત્રાડાયજી;
મોહ રે છોડી દે ંહાલી લક્ષ્મી તું.

લક્ષ્મી—પ્રાણુ પ્રિતમ મુજ આધાર છે. સાચા છત્ર શિરતાજજી,
દુખડું તમારું જોઈ આ, અંતર માડું ચિરાયજી.
પ્રભુ તે જીલમ આ શું કર્યો ?

પ્રાણુલાલ—સુખ છે શેમાં જોયું નથી, જોવા તજી અભિલાષજી,
જીવંતી અર્ધ જોળે ગઈ, થયો મુન્ય સંસારજી.
મોહરે છોડી દે ંહાલી લક્ષ્મી તું.

લક્ષ્મી—દયાના સાગર તમે પ્રાણુ છે, નિરાધારના આધારજી,
હવે રે જીવીને હું શું કરું ? મરવું નહીં નિરધારજી.
પ્રભુ તે જીલમ આ શું કર્યો ?

પ્રાણુલાલ—મમતા મુકી દે ંહાલી લક્ષ્મી તું, સંસારમાં નથી સારજી,
સૃષ્ટિમાં કોઈ કોઈનું નથી, કોના પુત્ર ને તાતજી !
મોહ રે છોડી દે ંહાલી લક્ષ્મી તું.

પ્રાણુલાલ—

(૨૨)

છે “ લક્ષ્મી ” તુજ નામને “ પ્રાણુ ” નામ પ્રણામ.
હૃદયે છેલ્લા શ્વાસમાં, છેલ્લું તારું નામ.
કાંસી રૂપી કાળને, જોઈ કંપે કાય,
પણ તુજનું સ્મરણ થતાં ઠરવા મળે નહિ ઠામ.
લક્ષ્મી હતી મુજ કામની, પણ નહીં આવી કામ,
પ્રારબ્ધે જીદા કર્યા, “ પ્રાણુલક્ષ્મી ” નામ.
લક્ષ્મી લક્ષ્મી ભાવતાં, નિકળે છેલ્લો શ્વાસ,
“ પ્રાણુ લક્ષ્મી ” મળે હવે સકળ પ્રભુ હરખાર.

પ્રથમ અંક સમાપ્ત

અંક બીજો.

પ્રાણુલાલ—

(૨૩)

“ અસાર સંસારનાં સાગરે, વૃથા ડુબતું નાવ આળે.
“ દુર્ભાગ્ય કર્મના પ્રવાસે, ડુબ્યું તરતું નાવ આળે,
“ સદ્ભાગ્ય ચિત્તના સંસ્કારે. વિકારવામાં વહેસયો,
“ શૂન્ય સૃષ્ટિના અન્ધકારે. શુષ્ક શ્રમ સફળ કહેવાયો,

પ્રાણુલાલ—

(૨૪)

શ્રીકૃષ્ણ મોરારી છે ગીરધારી લેજે તું ઉગારી,
આશરો તારો છે એક...(૨)
સૃષ્ટિમાં વૃષ્ટિમાં દુનીઆની દ્રષ્ટિમાં
સર્વમાં તું છે એક.
મુખકરમાં દુઃખકરમાં મધુકરમાં તરવરમાં,
સરવરમાં તું છે એક....શ્રીકૃષ્ણ.
શાન્તિમાં બ્રાંતિમાં ભકતોની ભકિતની
શક્તિમાં તું છે એક.
જળમાં ને સ્થળમાં ને આકાશે
પાતાળે બ્યાં ત્યાં તું છે એક....શ્રીકૃષ્ણ.
સેવકની અરજ લેજે સ્વીકારી, દેજે બિચારી ધ્યાન,
શરણે તારે હું આવી માગું છું સુંદર “સ્વર્ગ” તું સ્થાન...
શ્રીકૃષ્ણ.

પ્રાણુલાલ—

(૨૫)

લખ્યા જે લેખ વીધીના,
લેયા આ ખેલ કીસ્મતના;
લેયું નાટક દુનીઆનું,
તેનો અંત આળે આવે છે.

(૨૫)

(૨)

સુખ જોયું ને દુઃખ જોયું,
સુખ સંસારનું જોયું;
તે સુખ આજ જોવાતાં,
કાંસીને લોગ દેવો છે.

(૩)

ખીતાનો સ્નેહ મેં જોયો,
માયાનો પ્રભાવ મેં જોયો;
ન જોયો સ્નેહ કીરતારનો
તે જોવા આજ બહુ છે !

(૪)

ઝાહો બહેની ઝહાલી બહેની,
હતી મુજ લાગ્યની બહેની,
નહીં ત્યારે નહીં આજે,
સહાનો સંબંધ તુટે છે !

(૫)

બહેની તું મોહ છોડી દે,
સંબંધ મારો તું ત્રોડી દે,
જનારાને વિસારી દઇ,
વીધીનું ધાયું વેઠી લે !

(૬)

વીધીનું ધાયું વેઠી લઇ,
મળ્યો ભરથાર સ્વીકારી લે.
જનારા લાઇને લુલી,
અંતરમાં શાન્તી સ્થાપી દે.

(૨૬)

(૭)

ઓહો બહેની તું દેવી છે !
જમાનાની તું છે દેવી.
હૃદય બહેની તું દેવી છે,
કળીયુગની તું દેવી છે.

(૮)

દેવી નામ સ્થાપું છું
દેવી નામ બાપું છું,
સ્વર્ગે જઈ તારું હું,
દેવી નામ લખાવું છું !

(૯)

બહેની રૂઢન છોડી કંઈ,
મળ્યો ભરથાર સ્વીકારી લે.
જનારા લાઇને ભુલી,
અંતરમાં શાન્તી સ્થાપી દે !

(૧૦)

અંતરમાં આગ લાગી છે,
બુઝવાને નથી કોઈ;
હૃદયે મિત્ર બુઝવાને,
નથી ઉપાય તેનો કંઈ.

(૧૧)

સંસારી સંગ છોડું છું
મિત્રનો સંબંધ ત્રોડું છું,
હૃદય બહેની હૃદય રાખી
સ્વર્ગે હું સિધાવું છું.

(૨૭)

(૧૨)

મિત્ર છે છેલ્લા તમને પ્રણામ,
બહેની છે છેલ્લા તુજને પ્રણામ,
જગતના મિત્રાને છે પ્રણામ,
પ્રાણના સર્વને છે પ્રણામ !

પ્રાણસાલ—

(૨૬)

નામ જપીશ હું તારૂં રે, રચણ કરીશ હું તારૂં રે
સ્વર્ગમાં જઈ નામ જપીશ હું તારૂં.
કૃષ્ણ મોરારી તારૂં, નામ છે જગતમાં પ્યારૂં,
ઉદાર છે અધમ તણો કરનારૂં રે...સ્વર્ગમાં.
સ્વાર્થી સંસાર છોડું છું. આપ શરણે હું આવું છું
લેજે ત્રિલુવન મુજને તારીરે.....સ્વર્ગમાં.

ઓનીતીદેવી—

(૨૭)

આવી આવી આવીરે હું તો ભકત માટે અહીં આવી.
લક્ષ્મી છે મારો નીતિમાં પુરો,
ન્યાય નીતીમાં નથી અધુરો;
નીતી રીતીમાં પુરો શુરો,
ચ્છાઈ થવા હું આવી રે, હું તો...આવી.
ભકતને મરતામાંથી બચાવવા,
ભકતનું મનડું અતિ રીજવવા,
ભકતના ભાગ્યનો ઉદ્ધાર કરવા,
ભીડ ભાંગવા આવીરે, હું તો....આવી.

લક્ષ્મી—

(૨૮)

જેઠું જઈને પ્યારાતુ મુખડું,
પ્યારાતુ મુખડું પ્યારાતુ ચિતડું પ્યારાતુ મનડું...જેઠું.
હું તો તમારી રાધા બની છું,
તમે અમારા કૃષ્ણ થયા છો,

(૨૮)

રાધા કૃષ્ણ રાધા કૃષ્ણની બેડી રે...હું તો.
હું તો તમારી સીતા બની છું,
તમે અમારા રામ થયા છો,
રામ સીતા, રામ સીતાનો બેડી રે...હું તો.
હું તો તમારી લક્ષ્મી સતી છું,
તમે અમારા પ્રાણ પતી છો,
પ્રાણલક્ષ્મી પ્રાણલક્ષ્મીની બેડી રે...હું તો.

હાલિતા—

(૨૯)

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો એ બહલો શ્રીરતાર.
સત્કાર (૨) સ્વીકારી દીન બાળાનો સફળ કર્યો અવતાર;
મોહન મૂરતિ મન હરનારી, હૃદય રમે છે લાગે પ્યારી,
મૌલાગ્યચંદ્ર—સળળ સ્નેહની રક્ષા કરજો સૃષ્ટિ સરજનહાર,
ઉપકાર.

(૩૦)

બંધુઓ ધરો શિખામણુ ધ્યાન, કન્યા વિક્રયથી નથી કલ્યાણ.
કન્યા વિક્રયનો અધમ રિવાજ જ્યાં સુધી બંધ થશે નહીં,
હિંદુ સંસારનો બિલકુલ ઉદય ત્યાં સુધી થશે નહીં...બંધુઓ.
દરેક સાતીના અગ્રેસરો તમે જલદી ભગૃત થાઓ,
કન્યા વિક્રયના કસાઈખાનેથી જીવતી ગાયો છોકાવો...બંધુઓ.
કન્યા વિક્રય કરનારાને પ્રેક્ષકો તમે બોધ દેજો,
જેનો બહલો સફળ શિરોમણિ પ્રભુ પ્રત્યેથી લેજો...બંધુઓ.
કન્યા વિક્રયની ફૂરતાનું નાટક આજ બતાવ્યું;
ભુલચુક માટે લેખક તરફથી માફી હું તો માયું...બંધુઓ.

(૨૬)

લક્ષ્મી—

(૩૧)

પધારો પ્રાણુ મારા રે, મુજ આંખોના છો તારા રે...પ્રાણુ પતિ.
 હુઃખના દરીઆમાં હું ડુબેલી દાસી,
 તેમાંથી તરીને થઈ આપની ખ્યાસી,
 આવ્યા છે સુખ વારા રે...પ્રાણુ પતિ.

સ્ત્રી મંડળ—

(૩૨)

આલો આલો સૌ ખડેન, લલીતાને માન મોટું આપીએ.

લક્ષ્મી—આવો આવો સૌ ખડેન, લલીતાને માન મોટું આપીએ.

એસો એસો સૌ ખડેન, લલીતાને કુલથી વધાવીએ.

ધરી ઉરે હમંગ, આનંદનો દિન આજે માનીએ.

પ્રાણુલાલ—

(૩૩)

કન્યા વિક્રયના કૂર કૃત્યમાંથી બચી તું બેનડી.

ઉપકાર તું માને પ્રભુનો વહાલી મારી બેનડી !

કન્યા વિક્રયનો નાશ જડ મૂળથી થવા હીમ્મત ધરું.

જીંદગીના જોખમે પાછો કદી પણ નહીં ફરું.

દમ્પતી બેઠું તમે સંસારમાં સુખી રહો,

સુખ સંપતિ ભવ્ય કીર્તિ માંહે જીંદગાની સફળ કરો.

લલિતા—

(૩૪)

પ્રાણુનાથ પ્રીતિના પંથે પધારો,

સ્નેહ સુંદર શામળીઆ સ્ત્રીકારો...પ્રાણુનાથ.

પાપી પીતાના પંજમાંથી ફાવી

ઇશ્વરે તેમાંથી મુજને બચાવો

અમી દ્રષ્ટિની વૃષ્ટિ વરસાવો... સ્નેહ.

સૌભાગ્યચંદ્ર—

સ્નેહ અમૃત અંતરમાં ઉતારો,
તાપ ત્રિવિધ સંતાપ નિવારો,
પ્રાણ પ્રિયા પ્રીતિની રીતી વધારો
હવે સુખેથી સુંદરી સીધારો....પ્રાણનાથ.



શ્રી

કન્યા વિક્રયની કૂરતા

નામનું નાટક હિંદુભાઈઓને બોધ આપવાને માટેજ
તદન મફત બતાવવામાં આવે છે.

લેખકનો ખુલાસો.

મરણને કીનારે પહોંચેલા સાઠ વરસના ડોસા સાથે
પૈસાના લોભમાં લોભાઈ જઈ પોતાની ગાય જેવી
ગરીબડી પુત્રીને છતી આંખે આંધળા થઈ પરણાવી દેવા તત્પર
થનાર કૃતની માતા પીતા પ્રત્યે ધિક્કાર-ફિટકાર અને તિર-
સ્કારની લાગણી ખાસ જાહેર કરવાને માટેજ આ લેખકે
“ કન્યા વિક્રયની કૂરતા ” નામનું નાટક રચી છપાવી
પ્રસિદ્ધ કર્યું છે, એટલુંજ નહીં પરંતુ હિંદુ સંસારમાં ચાલતા
કન્યા વિક્રયના કરપીણ રીવાજનો જડમૂળથી નાશ કરાવવાના
દ્રઢતા ભરેલા સોનેરી મતને અનુકુળ થઈ આ લેખક પોતાની
શુંદગીના જોખમે આ પુસ્તકને નાટક શાળામાં પ્રત્યક્ષ નાટક-
રૂપે ભજવી બતાવે છે. એ ઉપરાંત આ નાટકના પ્રત્યક્ષ અવ-
લોકનથી કન્યા વિક્રયના અધિકારમાં રીખાતી અને પીડાતી
બાળાઓનું અત્યંત કષ્ટજનક દુઃખદાયક દુઃખ દર્શનનું
દ્રષ્ટિ સમીપ ભાન થાય, અને તે દ્રષ્ટિ સમીપના દુઃખદાયક
દુઃખદર્શનના ભાનથી પોતાના ઉદરમાંથી જન્મ પામેલી
પોતાની પ્યારી પુત્રી પ્રત્યે દયાની લાગણી ઉત્પન્ન થાય, અને

તે દયાની લાગણીને અંતે પોતાની પુત્રીને યોગ્ય પતી સાથે
 પરણાવવા સુવર્ણમય ઇચ્છા થાય, અને તે સુવર્ણમય ઇચ્છાનો
 પરિપૂર્ણ ફતેહ સાથે નિર્દોષ કુમળી કન્યાઓની આખી
 જીંદગાની સાફલ્યતા સહિત જીંદગી પર્યંત નિરગમન થાય,
 એવા પ્રબળ હેતુથીજ આ લેખક પોતાના તન મન અને
 ધનના ભોગ સાથે બોધ આપવાને માટેજ આ નાટક
 હિંદુભાષાઓને તદ્દન મક્ત બતાવે છે. અત્યાર સુધીમાં એકંદર
 બે લાખ ઉપરાંત માણસોને આ નાટક મક્ત બતાવ્યું છે. અને
 હવે પછી શ્રી પરમ કૃપાળુ પરમાત્માના પવિત્ર દરબારમાં આ
 નાટકના લેખકના આયુષ્યની કલ્પના હશે તો તે આયુષ્યની પૂર્ણ-
 હુતિ સુધીમાં અનેક માણસોને આ નાટક તદ્દન મક્ત બતાવી અને
 તેના અંતઃકરણમાં બોધરૂપી અમૃતનું સિંચન કરી કન્યા વિકેચનો
 અન્ધકાર દુર કરાવવામાંજ આ “લેખક” પોતાનો વ્યતિત્થએલો
 મોહ વરસનો મહા પ્રયાસ અને હવે પછીનો દરેક પ્રયાસ સફળ
 માની આ અસાર સંસારમાં મોંઘામાં મોંઘી કીમતે મળેલો
 મનુષ્ય અવતાર કલ્યાણકારી થયો એમ સમજશે.—

“ લેખક. ”



પ્રેક્ષક વર્ગને સૂચના.

પોતાના માનવંતા આ મંડળ તથા મિત્ર મંડળ સહિત આવતા ગુરુવારનો જેલ જેવા આવવા હાથનાર ગૃહસ્થોને જેટલી ટિકીટોની જરૂર હોય તેટલી ટિકીટો માટે અમને અખાઉથી નીચેને શિરનામે એક પત્ર લખી ખબર આપવાથી તેમાં લખ્યા મુજબ ઓર્થોડોક્સ ટિકીટોની રીઝર્વેશન એક માટે ચોખ્ખા બંદોબસ્ત કરી તેમને જવાબ લખી મોકલવામાં આવશે.

પત્ર વ્યવહાર કરનાર ગૃહસ્થોએ જવાબ મંગાવવા માટે પોતાનું ચોક્કસ શિરનામું પત્રમાં લખવા જરૂર નહીં.

અમારું પત્ર વ્યવહારનું ઠેકાણું આ છુકના ક્વર ઉપર જણાવેલું છે એ શિરનામે પત્ર લખવો.

“કન્યાવિક્રયની કૂરતા”

આમનો ખેલ હર શુરવારે રાત્રે ભજવી બતાવવામાં આવશે.

ટીકીટોના ભાવ તદ્દન મફત.

દરેક પ્રેક્ષકે પાંચ આનાની ગાયનની એક ચોપડી
ખરીદ કરવી પડશે.

શ્રીકન્યાવિક્રય નિષેધક નાટક સમાજ

કાલબાદેવી રોડ એંડવડ' થીએટરમાં
શુરવારે રાત્રે (ર્દાં. ૯ા.) સાડા નવ વાગે

કન્યાવિક્રયની કૂરતા

આમનો ખેલ ભજવી બતાવવામાં આવશે.

પોતાના માનવંતા કુટુંબ સહિત આ ખેલ ભેવા
આવનાર ગૃહસ્થોએ ખેલને ઢિવસે સવારના નવથી તે સાંજના
૭ વાગ્યા સુધીમાં ભેઠએ તેટલી ટીકીટોનો ચોખ્ખા બંદોબસ્ત
નાટકશાળામાં આવી કરી જવા મહેરમાની કરતી.

આ ખેલમાં ‘પ્રાણુલાલ’નો પાત્ર

આ નાટકના લેખક ભજવી બતાવશે.

વ્યવસ્થાપક:—

લેખક:—લક્ષ્મીદાસ પરમાણુદાસ જુતા રાજુલાકર.

